

Mottagare:
Direktör Päivi Hentunen, Konsumentverket
Regeringsrådet Leena Lehtonen, finansministeriet
Regeringsrådet Kristian Tammivuori, arbets- och näringsministeriet

Allmänt

Arbets- och näringsministeriet tillsatte 20.5.2008 en styrgrupp med syfte att planera konsumentrådgivningen vid magistraterna. Detta uppdrag baserar sig på regeringens proposition med förslag till lag om konsumentrådgivning (RP 54/2008 rd), som innebär att den kommunala konsumentrådgivningen överförs från kommunerna till staten i början av år 2009. Syftet med reformen är att konsumenttjänsterna koncentreras till vissa magistrater, som ansvarar för servicen inom flera magistraters verksamhetsområden.

Styrgruppen har gett ett preliminärt förslag 7.8.2008, enligt vilket elva sk. ansvarsmagistrater i landet tillhandahåller konsumentrådgivning från början av år 2009. Svenska Finlands folkting har tagit del av styrgruppens preliminära förslag och ger i det följande sina kommentarer.

Styrgruppens förslag

Enligt förslaget koncentreras konsumentrådgivningen för de svensk- och tvåspråkiga kommunernas del till tre ansvarsmagistrater enligt följande:

- magistraten i Seinäjoki med bl.a. magistraten i Vasa och magistraten i Karleby inom verksamhetsområdet
- magistraten i Vanda med bl.a. Raseborgs magistrat inom verksamhetsområdet
- magistraten i Åboregionen med bl.a. magistraten i Åboland inom verksamhetsområdet.

Enligt förslaget ingår den tvåspråkiga kommunen Pyttis i ett verksamhetsområde med magistraten i Villmanstrand som ansvarsmagistrat. Landskapet Åland ingår inte i styrgruppens förslag.

Folktingets ståndpunkt

Folktinget har i en skrivelse 30.5.2008 till justitieministeriets arbetsgrupp Grundlagen 2008 konstaterat att språkliga rättigheter är en grundlagstryggad rättighet, medan administrativa gränser inte är det. I enlighet med detta bör principen i grundlagens 122 § 1 mom. om att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses på lika grunder ges prioritet i de beslut som gäller ändringar i administrativa indelningar.

Folktinget hänvisar till detta och konstaterar att den föreslagna indelningen i verksamhetsområden för ansvarsmagistraterna är ytterst problematisk ur svenskspråkig synvinkel. En följd av förslagen är att de verksamhetsområden inom konsumentrådgivningen som i dag har svenska som majoritetsspråk får ändrat majoritetsspråk vid en sammanslagning. Detta inverkar på behörighetsvillkoren gällande språk för de tjänster som inrättas vid de föreslagna ansvarsmagistraterna, så att konsumentrådgivarna ska ha utmärkta kunskaper i finska i enlighet med verksamhetsområdets majoritetsspråk. Detta får i sin tur konsekvenser för konsumentrådgivningen på svenska och därmed för svenskspråkiga kunders rättsskydd.

Den föreslagna ansvarsmagistraten i Seinäjoki har enspråkigt finska kommuner inom sitt verksamhetsområde, vilket innebär att beredskapen att ge service på svenska i praktiken är obefintlig. Om magistraten i Seinäjoki övertar konsumentrådgivningen är det osannolikt att man över huvud taget lyckas rekrytera svenskkunnig personal. Folktinget understryker att en sådan omorganisering inte kan godkännas. Folktinget har fått kännedom om att både magistraten i Karleby och magistraten i Vasa har meddelat att de står till förfogande och ber därför styrgruppen överväga vilken av dessa som kunde utses till ansvarsmagistrat i Österbotten.

De föreslagna ansvarsmagistraterna i Vanda och i Åboregionen är formellt sett tvåspråkiga, men andelen svenskspråkiga personer inom magistraternas verksamhetsområden är ytterst liten. Däremot har både Raseborgs magistrat och magistraten i Åboland svenska som majoritetsspråk, och ber Folktinget styrgruppen överväga på vilket sätt dessa magistraters språkliga resurser kan utnyttjas med tanke på den framtida konsumentrådgivningen på svenska.

Folktingets sakkunniga i förvaltningsärenden Kristina Beijar diskuterade med regeringsrådet Leena Lehtonen på finansministeriet 12.9.2008. Lehtonen sade att man eventuellt kunde överväga möjligheten att inrätta vissa tjänster med särskilda behörighetsvillkor gällande svenska för konsumentrådgivare. Lehtonen nämnde också möjligheten att erbjuda telefonrådgivning på svenska på nationell nivå.

Folktinget understryker behovet av konsumentrådgivare med utmärkta kunskaper i svenska, och understöder därför Lehtonens förslag. Folktinget konstaterar därtill att det finns behov av centraliserad telefonrådgivning på svenska, exempelvis så att skattemyndigheternas riksomfattande servicenummer på svenska kunde fungera som modell för en sådan serviceform. Folktinget betonar att det dessutom finns behov av e-postrådgivning på svenska och anser att denna serviceform bör tas med i styrgruppens förslag.

Svenska Finlands folkting hänvisar till dessa synpunkter och ber styrgruppen:

- **se över de preliminära förslagen till ansvarsmagistrater utifrån magistraternas placeringsorter och deras faktiska möjligheter att erbjuda konsumentrådgivning på finska och svenska**
- **granska behovet av konsumentrådgivare med utmärkta kunskaper i svenska och ta in detta i sin beredning**
- **se över behovet av riksomfattande rådgivning per telefon och e-post på svenska så att denna serviceform koncentreras till en av de magistrater i landet som har svenska som majoritetsspråk, dvs. Raseborgs magistrat, Vasa magistrat eller magistraten i Åboland**
- **fästa speciell uppmärksamhet vid att de svenskspråkiga invånarna i kommunen Pyttis har lagenlig rätt till konsumentrådgivning på sitt eget språk.**

Helsingfors den 24 september 2008

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Bo-Sanfrid Höglund
ordförande
Folktingets förvaltningsutskott

Kristina Beijar
sakkunnig i förvaltningsärenden